

ارزش گذاری آب در آبیاری

دکتر امیرحسین ناظمی، گروه آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز*
دکتر علی حسین زاده دلیر، گروه آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز
دکتر علی اشرف صدرالدینی، گروه آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تبریز
تلفن: ۳۳۵۶۰۰۷، نمابر: ۳۳۴۵۳۳۲ (۰۴۱۱)، پست الکترونیکی: ahnazemi@tabrizu.ac.ir

چکیده

با توجه به محدودیت منابع آب در کشور، برقراری توازن بین عرضه و تقاضای آب حائز اهمیت ویژه در مدیریت منابع آب است. در بخش آبیاری نیز زیرساخت ها به دلیل عدم سرمایه گذاری مناسب برای بهره برداری و نگهداری به مرور در حال تخریب هستند. این دو عامل موجب ایجاد انگیزه در ارزش گذاری آب به عنوان یک کالای اقتصادی و نیز یک ابزار مؤثر بر تقاضای آب شده است. تعیین آب بهای مناسب، دو نتیجه مهم "افزایش سرمایه گذاری" و "کاهش مصرف آب" را در پی دارد. لذا در قانونمند سازی آب بها، باید قانونی از حق آبه قیمت-محور، مدیریت دقیق برای عرضه آب و روشهای برآورد دقیق مصرف آب به کار گرفته شود و آب بها نیز در حدی باشد که کاهش تقاضا را موجب شود.

هدف از این مقاله بررسی مواردی است که در ارزش گذاری آب و مدیریت منابع آب و توسعه پایدار این منابع، می توانند مهم باشند. منطق ارزش گذاری آب و پیش شرط های لازم برای ارزش گذاری آب شامل الزامات قانونی و تنظیمی، عملیاتی و اقتصادی جزو مباحث اصلی این مقاله می باشد. علاوه بر این، موارد کلی خاص ایران از نظر جنبه های قانونی و بهره برداری نیز بررسی شده است. از این بررسی چنین نتیجه گیری می شود که ارزش گذاری آب نیاز به تغییرات اساسی در قوانین جاری، ساز و کارهای تنظیمی، و روشهای عملیاتی دارد. در ایران بهتر است که برای مصرف کننده ها حق آبه های مناسب تعریف و مشوق های لازم در نظر گرفته شود.

کلید واژه ها: ارزش گذاری آب، آب بها، مدیریت منابع آب، پیشنهاد های ارزش گذاری، کنترل تقاضا.

۱- مقدمه

امروزه تامین آب و غذا از اساسی ترین نیازهای جوامع بشری می باشند اگر چه بهبود استانداردهای زندگی و حفاظت محیط زیست نیز مهم هستند. علاوه بر رشد روز افزون جمعیت، عواملی چون تخریب منابع طبیعی، گسترش زمین